Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ХАБАРШЫСЫ

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ СЕРИЯСЫ
1997 ЖЫЛДАН БАСТАП ШЫҒАДЫ

ВЕСТНИК ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТА

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ СЕРИЯ
ИЗДАЕТСЯ С 1997 ГОДА

ISSN 2710-2661

№ 4 (2021)

ПАВЛОДАР

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайгыров университета

Педагогическая серия
выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

о постановке на переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания

№ KZ03VPY00029269

выдано

Министерством информации и коммуникаций
Республики Казахстан

Тематическая направленность

публикация материалов в области педагогики,
психологии и методики преподавания

Подписной индекс – 76137

<https://doi.org/10.48081/BFRH7055>

Бас редакторы – главный редактор

Бурдина Е. И.

д.п.н., профессор

Заместитель главного редактора

Абыкенова Д. Б., *PhD доктор*

Ответственный секретарь

Нургалиева М. Е., *PhD доктор*

Редакция алқасы – Редакционная коллегия

Пфейфер Н. Э.,

д.п.н., профессор

Жуматаева Е.,

д.п.н., профессор

Абибулаева А. Б.

д.п.н., профессор

Фоминых Н. Ю.,

д.п.н., профессор (Россия)

Снопкова Е. И.,

к.п.н., профессор (Белоруссия)

Мирза Н. В.,

д.п.н., профессор

Донцов А. С.,

доктор PhD

Шокубаева З. Ж.,

технический редактор

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели

Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов

При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник Торайгыров университета» обязательна

<https://doi.org/10.48081/SJHG3900>

**Ә. А. Есмагулова¹, Г. Қ. Нүркенова², Г. Т. Таликова³,
С. С. Шутенова⁴**

^{1,2,3,4}«Bolashaq» Академиясы,

Қазақстан Республикасы, Қарағанды қ.

ЖОҒАРЫ МЕКТЕПТІҢ БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНДЕ ЦИФРЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУ

Мақалада қазіргі кездегі өзекті векторлардың бірі ретінде жоғары мектептің оқу-білім беру процесінде цифрлық технологияларды пайдалану мәселесі қарастырылады. Осы зерттеу жұмысында жоғары оқу орындарының оқу процесінде цифрлық технологияларды пайдалану мәселесіне теориялық талдау жүргізілді, эксперименттік зерттеу жұмысы жүргізілді, сандық-сапалық талдау берілді. Атап айтқанда, мақалада жоғары мектептің білім беру процесінде қолданылатын цифрлық технологиялар туралы теориялық түсінік берілген, олардың қазіргі білім беру жағдайындағы қажеттіліктері мен мүмкіндіктері қарастырылған. Бұл білім беру кеңістігінде цифрлық оқыту ортасын құру және жақсарту үшін қолданылатын әртүрлі құралдар мен ресурстар туралы айтылады. Ойлау әрекеттерін, оқытуды ұйымдастыру формаларын дамыту, визуализацияны, идеяларды біріктіруді және т. б. дамыту. Зерттеу барысында сыни және шығармашылық ойлау дағдыларын қалыптастыруға ықпал ететін цифрлық педагогика негізінде зияткерлік міндеттер жүйесін құруға баса назар аударылды. Эксперименттік зерттеу барысында «Bolashaq» академиясының педагогикалық білім беру бағдарламаларының студенттері арасында сауалнама әдісі қолданылды. Сауалнама google әлеуметтік желісі арқылы жүргізілді. Сауалнама нәтижелері талданды, қорытындылар жасалды және жоғары мектептің білім беру процесінде цифрлық технологияларды қолдану арқылы қол жеткізуге болатын мүмкіндіктер қорытындыланды.

Кілтті сөздер: цифрлық технологиялар, цифрлық оқыту, галамтор, цифрлық оқыту ортасы, қашықтықтан оқыту, галамтор-ресурстар, платформалар, электрондық оқыту.

Кіріспе

Қазіргі нарықтық қатынастар жағдайында қалыптасып келе жатқан қазақстандық жоғары білім беру жүйесі білікті кадрларды даярлау міндеттерін табысты шешу үшін басым бағыттардың бірі ретінде білім алушылардың мүдделерін ескеру қағидатын алға қоюды ерекше айқындайды. Осыған орай, жоғары білім беру жүйесіне құзыреттілік тәсілді енгізу жоғары мектеп білім алушыларының кәсіби құзыреттіліктерін тиімді қалыптастыруға аса назар аударуды талап ететін өзекті мәселелердің бірі болып отыр. Біз кәсіби құзыреттілік пен кәсіби міндеттерді орындау өнімділігін анықтайтын білім, дағдылар және кәсіби маңызды жеке қасиеттерді, тәжірибе мен құндылық бағдарларын қамтитын жеке білім ретінде түсінеміз. Кәсіби құзыреттіліктің мұндай анықтамасы ЖОО-ның оқу бағдарламасын педагогикалық қамтамасыз етуде айтарлықтай өзгерістерді, оны қажетті кешенді нәтижемен болашақ мамандарды даярлауды қамтамасыз ете алатын цифрлық технологияларды пайдалануды талап етеді. Жоғары мектептің білім беру процесінің дәстүрлі әдістерін болашақ маманның кәсіби даму үшін өте маңызды екеніне ешкімнің дауы жоқ. Алайда, олардың шектеулері құзыреттілік сияқты күрделі құбылыс пайда болған кезден бастап өткір сезілетіндігі байқалады. Осыған орай цифрлық оқыту дәстүрлі әдістерді мүлдем алмастырмай, керісінше оқу тәжірибесін одан әрі жетілдіруге бағытталады. Міне, осыған байланысты қазақстандық ЖОО оқытушылары алдында студенттердің цифрлық сауаттылығын жетілдіру міндеті тұр. Бұл ретте ҚР азаматының жеке басын және оның құндылық бағдарларын қалыптастырудың педагогикалық міндеті шешілуі тиіс, өйткені ЖОО-дағы оқу процесі – әрбір адамның өміріндегі білім беру процесінің негізгі құрамдас бөлігі. Сонымен қатар, қазіргі заманғы қоғамды жаһандық ақпараттандыру білім беру процесіне, республикадағы жоғары білім беру жүйесіне айтарлықтай әсер етіп, қолданылатын оқыту технологияларын түбегейлі қайта қарауды талап етіп отыр [1].

Мағлұматтар мен әдістер

Жоғарғы мектептегі нәтижелі оқыту тек күшті білімде ғана емес, сонымен қатар, оларды әртүрлі жағдайларда қолдана білу, өз бетінше білім алу, мәселелік жағдайларды шешу тәжірибесін қалыптастыру мен заман талабына сай цифрлық сауаттылығында болып табылады. Ендеше заман талабына сай бәсекеге қабілетті маман даярлау үшін арнайы педагогикалық ортаны ұйымдастыру керек. Бұл дегеніміз оқыту процесінде цифрлық педагогикалық технологияларды кеңінен жүйелі қолдану болып табылады десек артық айтпаған болармыз.

Цифрлық оқыту бұл технологиямен немесе технологияны тиімді қолданатын нұсқаулық практикамен сүйемелденетін кез келген оқыту түрі. Цифрлық оқыту келесілердің кез-келгенін қамтуы мүмкін: адаптивті оқыту, төсбелгі және геймификация, аралас оқыту, электрондық оқулықтар, оқытуды талдау, оқу объектілері, мобильді оқыту, дербестендірілген оқыту, желілік оқыту (немесе электрондық оқыту), ашық білім беру ресурстары, технологиямен жетілдірілген оқыту және т.б. [2].

Ғаламторда цифрлық оқыту ортасын құру және жақсарту үшін қолдануға болатын көптеген құралдар мен ресурстар бар (олардың көпшілігі тегін). Бүгін де педагогтар цифрлық оқыту үшін қолдана алатын ресурстар мен құралдарға келесілерді жатқызуға болады:

- RSS немесе әлеуметтік оқырмандар.
- Google+Қауымдастықтар.
- YouTube Арналар.
- iTunesU.
- Бұлтқа негізделген мәтіндік процессорлар (Google Drive).
- Файлды бөлісу платформалары (Dropbox).
- Evernote.
- Цифрлық қалта.
- Зотеро.
- Бейнеконференциялардың бағдарламалық жасақтамасы (TrueConf, Үлкейту, Cisco Webex, Microsoft командалары).
- MagicBox.

Жоғары мектептің білім беру процесінде цифрлық технологияларды пайдаланудың маңызы күнбе күн артып келе жатқаны айтпаса да анық. Осы тұста бүгінгі күнде әлемдегі орнаған эпидемиологиялық жағдайға орай оқыту процесі қашықтықтан өтуіне байланысты цифрлық технологияның маңызы зор екені айқын дәлел бола алды. Осы өткен оқу жылында педагогтар мен білім алушылар Skype немесе Zoom сияқты онлайн оқыту құралдарын жаппай игергені баршамызға мәлім. Оқу орындары ғаламтор-ресурстардың тегін әзірлемелерін кеңінен пайдаланды; оқу контентін іске асырудың ақылы платформалары; дайын платформалық шешімдер; бірнеше платформалар негізіндегі гибриді ресурстар және т.б. міне, біздің педагогтар бүгінде табысты игеріп жатқан кейбір ресурстарға қашықтықтан оқыту жүйесі және қашықтықтан оқыту процесін жүзеге асыруға мүмкіндік беретін орта: Moodle, Google, Microsoft Teams; электрондық оқытуды жүзеге асыру үшін мазмұнды ұсынатын электрондық білім беру платформалары; оқу коммуникацияларын ұйымдастыруға арналған құралдар: әлеуметтік желінің коммуникациялық қызметтері, мессенджерлер (Skype, WhatsApp), Яндекс,

Mail, Google қызметтері; ұжымдық жұмысты немесе топтық жобаларды ұйымдастыруға арналған қазіргі заманғы құралдар: Microsoft Teams онлайн-сервиси – топтық өзара іс-әрекет және талқылау құралдары ретінде; Google платформасы ұсынатын барлық мүмкіндіктер [3].

Қашықтықтан оқытуда біздің «Bolashaq» Академиясының оқу процесі модульдік нысанды-бағытталған динамикалық оқыту ортасы (moodle) арқылы жүзеге асады. Осы moodle-дегі қашықтықтан оқыту жүйесінде біз дәріс сабақтарын әңгімелесу, өзара талқылау, түсіндіру барысындағы сұрақ-жауап ретінде кері байланыс орнату негізінде өткізуді мақсат етеміз. Moodle - да сабақтың әр тақырыбы бойынша ойлау операцияларын дамыту, визуализацияны, идеяларды біріктіруді және т. б. дамыту барысында сыни және шығармашылық ойлау дағдыларын қалыптастыруға ықпал ететін зияткерлік тапсырмалар жүйесін қарастырдық. Атап айтатын болсақ, оларға келесілерді жатқызуға болады:

- қарапайым кластер құрастыру (ағылш. cluster-кластер) жаңа терминдерді анықтауға, түсіндіруге әкелетін тұжырымдаманың мазмұндық сипаттамаларын графикалық түрде ұсыну түріндегі негізгі ұғымға арналған әдістерді қолдану [4];

- идеяларды қалыптастыруға мүмкіндік беретін жазбаша «ми шабуылы» арқылы мәселелік сұраққа жауаптардың тізімін жасау [5];

- дәрісті пресс-конференция түрінде өткізу мақсатында талқылауға алдын ала сұрақтар тізбесін ойластыру [6].

Дәрістің жаңа оқу материалын хабарлау кезінде цифрлық педагогика арқылы студенттерге ақпаратты сыни өңдеуге ықпал ететін тапсырмалар ретінде біз мыналарды пайдаландық:

- күрделі кластерді құрастыру-иерархиялық тармақталған кластер түрінде жазылған және дәріс тақырыбы туралы көрнекі түсінік беретін тұжырымдамалардың, терминдердің жүйелі жиынтығы;

- денотат граф әдісі (лат. denoto-белгілеу) баған (грек. grapho-жазамын), оның негізгі идеясы: тұжырымдаманың маңызды белгілері мәтіннен ерекшеленеді және графикалық түрде жасалады, бұл өтілетін тақырып бойынша жүйелік түсінік құруға мүмкіндік береді [7];

- кестелерді толтыру: зерттелетін құбылыстарды, ғылыми теорияларды талдауға және оларды өздігінен анықталатын өлшемдер бойынша бағалауға арналған салыстырмалы тұжырымдамалық кесте немесе білімді жалпылауға арналған жиынтық кесте;

- қандай да бір мәселе бойынша немесе дәрістің барлық тақырыбы бойынша қорытындыларды дербес тұжырымдау;

– дәріс мазмұнын немесе оның бөлігін зерттелетін объектілер мен құбылыстар арасындағы маңызды байланыстарды көрсететін құрылымдық сызба түрінде графикалық безендіру. Сондай-ақ, семинарлық, практикалық сабақтардың жалпы білімділік мақсаты өткен теориялық материалды практикалық тұрғыдан бекіту, жүйелеу, оны игеру деңгейін тексеру болғандықтан, осы оқытуды ұйымдастыру формаларына сәйкес цифрлық технологияларды белсенді қолданамыз. Әр технологияны біз семинарлық немесе практикалық сабақтың жалпы мазмұнына, тақырып ерекшелігіне байланысты саралап алып қолданамыз. Осы орайда, ойын әдісі негізінде әртүрлі практикалық тапсырмалар құрастыруда жоғарыда аталып өткен Learning Apps интерактивті тапсырма конструкторының мүмкіндігі зор. Бұл интерактивті тапсырма конструкторы интерактивті модульдер арқылы оқу процесін қолдануға арналған. Мұнда әртүрлі деңгейдегі тапсырмаларды құрастыруға болады. Осы қызметтің арқасында құрылуы мүмкін интербелсенді тапсырмалардың негізгі идеясы студенттер өз білімдерін ойын түрінде тексере алады және түзете алады, бұл олардың белгілі бір оқу пәніне танымдық қызығушылығын қалыптастыруға ықпал етеді [8].

Ендеше, бір сөзбен айтқанда заманауи оқыту жағдайында цифрлық технологияларды бәсекеге қабілетті маман даярлауда таптырмайтын мүмкіндік деуге болады. Себебі, бұл технология арқылы біз ғылыми тұрғыдан білім беретін болсақ, екінші жағынан болашақ мамандардың бойында шығармашыл тұлға қасиеттерін қалыптастыруға қол жеткіземіз. Осылайша, оқытудың осы технологиясының болашақ педагогтердің оқу сапасын арттырудағы маңызы ерекше деп сеніммен айтуға болады.

Осы мәселені теориялық тұрғыдан талдауды біз тәжірибелік тұрғыдан зерделеумен ұштастырдық. Білім алушылардың пікірін және цифрлық технологияларды қолданылу деңгейін анықтау мақсатында әлеуметтік желіде сауалнама жүргіздік (сауалнаманың мәтіні және нәтижелері берілген ресурстың электрондық мекен-жайының сілтемесі пайдаланылған әдебиеттердің 10- тізімінде берілген) [10]. Мұндағы мақсатымыз, қазіргі таңдағы жоғары мектептің білім беру процесінде цифрлық технологияларды пайдалану мәселесін ғылыми-теориялық негіздеу және тәжірибелік тұрғыдан зерделеу болып табылады.

Қойылған мақсатқа орай келесідей міндеттер анықталды:

– зерттеу тақырыбының өзектілігін айқындау;

– қарастырылып отырған жоғары мектептің білім беру процесінде цифрлық технологияларды пайдалану мәселесіне ғылыми-теориялық тұрғыдан талдау жасау;

– жоғары мектептің білім беру процесінде цифрлық технологияларды пайдалануды жетілдірудің маңызын ашу.

Диагностика жүргізу үшін біз Ресейдің әлеуметтану ғылымдарының кандидаты О. И. Попованың авторлығымен осы мәселеге арналып әзірленген сауалнамасына сүйендік. Сауалнама педагогикалық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушылардан алынды. Сауалнамаға 110 білім алушы қатысты. Сауалнама 4 сұрақтан тұрды [9].

Нәтижелер және талқылау

Студенттердің пікірінше, ЖОО-да қолданылатын цифрлық технологиялар: аралас оқыту нысандарының қажеттілігін (онлайн+офлайн) – 46,4 %, онлайн курстар – 27,3 %, цифрлық кітапхананың болуы – 13,6 %, студенттің электрондық портфолиосының болуы – 15,5 %, ЖОО сайтындағы электрондық кесте – 30 %, студенттің дербес кабинеті – 60,9 % көрсетті (1-сурет).

Сурет 1 – «Сіздің ЖОО-да қандай цифрлық технологиялар пайдаланылады?» (Дереккөз: құрастырушы авторлардың өзі)

«ЖОО цифрлық технологиялардың дамуы неге әсер етеді деп ойлайсыз?» сауалына жауап нәтижелері бойынша еңбек нарығындағы түлектердің бәсекеге қабілеттілігі – 28,2 %, үздіксіз оқу мүмкіндігі – 38,2 %, талапкерлердің ЖОО тандауы – 13,6 %, ЖОО-ны халықаралық кеңістікте ілгерілету – 15,5 %, университеттің бәсекелестік артықшылықтары – 13,6 %, білім беру сапасын арттыру – 40,9 %, студенттің оқу ыңғайлылығы – 52,7 %.

Сурет 2 – «ЖОО цифрлық технологиялардың дамуы неге әсер етеді деп ойлайсыз?» сауалына жауап нәтижелері (Дереккөз: құрастырушы авторлардың өзі)

Сіздің ойыңызша, «Студенттер ЖОО-да цифрлық технологияларды пайдаланудан не ала алады?» сауалы бойынша цифрлық технологиялар саласында дағдыларды алуға мүмкіндік береді – 44,5 %, оқу іс-әрекетіне қызығушылық пен мотивация пайда болады – 32,7 %, 24/7 оқу материалын оқуға мүмкіндік береді – 44,5 %, оқуды қарапайым және түсінікті етеді – 27,3 %, оқу мен дайындыққа уақытты үнемдейді – 42,7 % көрсеткіштерге ие болды.

Сурет 3 – «Студенттер ЖОО-да цифрлық технологияларды пайдаланудан не ала алады?» сауалына жауап нәтижелері (Дереккөз: құрастырушы авторлардың өзі)

«Сіздің ойыңызша, қандай цифрлық технологиялар заманауи жоғары оқу орнының қажетті атрибуттары болып табылады?» сауалы бойынша сандық кампустар – 7,3 %, студенттің электрондық портфолиосы – 19,1 %, аралас оқыту формалары (онлайн + офлайн) – 25,5 %, онлайн курстар – 21,8 %, қашықтықтан оқыту – 60,9 %, сандық кітапхана – 23,6 %, ЖОО сайтындағы электрондық кесте – 20 %, электронды оқулықтар мен оқу құралдары – 26,4 %, студенттің жеке кабинеті – 37,3 % нәтижелерін көрсетті.

Сурет 4 – «Сіздің ойыңызша, қандай цифрлық технологиялар заманауи жоғары оқу орнының қажетті атрибуттары сауалына жауап нәтижелері (Дереккөз: құрастырушы авторлардың өзі)

Цифрлық технологиялар бәсекеге қабілетті маман даярлау процесіне сөзсіз әсер етеді. Сондықтан, жоғары мектеп басшылығы мен профессорлық-оқытушылық құрам үшін жұмыстың өзекті бағыты болып табылады. Студенттер цифрлық технологияларды пайдалану арқылы келесілерге қол жеткізуді күтеді: оқудың ыңғайлылығы, өзекті білім, уақытты үнемдеу және әлемнің кез келген нүктесінде 24/7 оқу мүмкіндігі есебінен оқыту процесіне қанағаттану, оқудың жеңілдеуі, қызығушылық және үздіксіздік, жетекші әлемдік тәжірибешілер мен мамандардан оқу.

Цифрлық технологияларды жоғары мектептегі дәстүрлі білімге қажетті қосымша ретінде пайдалану арқылы біз оқыту жұмысына қажетті оқу материалдарының үлкен базасына қол жеткізіміз, атап айтсақ:

- оқу материалдарының бастамасын орындауға қол жеткізу;
- топта фронтальды сауалнамалар жүргізу;
- ЖОО бағдарламасының тақырыптары бойынша тапсырмалар жасау, орындату;

– студенттер орындаған тапсырмаларды автоматты түрде тексеруді жүзеге асыру;

– пән мен тақырыпты меңгеру статистикасын жүргізу;

– студенттердің нәтижелерін көруге бірден қол жеткізу мүмкіндігі.

Қорытынды

1 Цифрлық технологиялар ЖОО даму брендіне сөзсіз әсер етеді. Сондықтан ЖОО басшылығы мен профессорлық-оқытушылық құрам осы мәселеге ерекше көңіл бөлуі керек. ЖОО цифрлық технологиялардың дамуы еңбек нарығындағы білім беру сапасын арттыруға әсер етеді.

2 Студенттер цифрлық технологияларды ЖОО дамуымен тікелей байланыстырмайды. Бірақ олар ЖОО дамуының міндетті функционалдық элементтерін іске асыруды күтеді: оқудың ыңғайлылығы, өзекті білім, уақытты үнемдеу және әлемнің кез келген нүктесінде 24/7 оқу мүмкіндігі есебінен оқыту процесіне қанағаттану, оқу жеңілдеу, қызығушылықпен және үздіксіз, жетекші әлемдік тәжірибешілер мен мамандардан оқу.

3 Студенттер үшін қашықтықтан және онлайн оқытудың маңызды: респонденттердің жартысынан көбі ЖОО қашықтықтан оқыту мен онлайн курстардың болу қажеттілігін атап өтті. Алайда, студенттер аудиториядағы оқытушымен қарым-қатынастан толық бас тартуға дайын емес.

ПАЙДАЛАНҒАН ДЕРЕКТЕР ТІЗІМІ

1 **Шаяхметова, А. А.** Материалы научно-методических семинаров преподавателей университета проведенных в 1 семестре 2010–2011 учебного года. – Астана. [Электронды ресурс]. – URL: <http://repository.enu.kz/handle/123456789/4741?show=full>.

2 **Воронова, Ю. А.** Процесс цифровизации в современном образовании [Текст] // Балтийский гуманитарный журнал. – 2021. – № 1(34).

3 **Томюк, О. Н., Дьячкова, М. А., Кириллова, Н. Б., Дудчик, А. Ю.** Цифровизация образовательной среды как фактор личного и профессионального самоопределения обучающихся [Текст] // Перспективы науки и образования. – 2019. – № 6(42). – С. 422.

4 **Архипова, А. И.** Виртуальный кластер педагогических инноваций как современная телекоммуникационная система [Текст] // Проблемы современного педагогического образования. – 2019. – № 48. – С. 16.

5 **Таубаева, Ш.** Методология и методика дидактического исследования: учебное пособие [Текст]. – Алматы : Қазақ университеті, 2015. – 246 с.

6 **Миэринь, Л. А., Быкова, Н. Н., Зарукина, Е. В.** Современные образовательные технологии в вузе : учеб.метод. пособие [Текст]. – СПб. : Изд-во СПбГЭУ. – 169–167 с.

7 **Джумалиева, Е. С.** Денотатный граф как один из приемов формирования универсальных учебных действий – Виртуальная Конференция. – 2013. – Форумы ЦНМО. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://litcey.ru/informatika/66921/index.html>

8 **Зарукина Е. В., Логинова Н. А., Новик М. М.** Активные методы обучения: рекомендации по разработке и применению : учеб.метод. пособие. – СПб. : СПбГИЭУ. – 59–62 с.

9 **Попова, О. И.** Цифровизация образования и бренд вуза: отношение студентов к процессам [Текст] // Вопросы управления. – 2019. – № 3 (39). – С. 245.

10 <https://docs.google.com/forms/d/1oVsr6R5pz75MrkM6pVJ-UcLFAvY5vzUGE-H0pphGE0/edit?usp=sharing> [Электронный ресурс].

REFERENCES

1 **Şaiahmetova, A. A.** Materialy nauchno-metodicheskikh seminarov prepodavatelei universiteta provedennyh v 1 semestre 2010–2011 uchebnogo goda. [Materials of scientific and methodologic al seminars of university teachers held in the 1st semester of the 2010–2011 academic year]. – Astana. [Electronic resource]. –URL: <http://repository.enu.kz/handle/123456789/4741?show=full>

2 **Voronova, İu. A.** Prosess sifrovizatsii v sovremennom obrazovanii [The process of digitalization in modern education] [Text]. In Baltic Humanitarian Journal. – 2021. – № 1(34).

3 **Tomük, O. N., Dächkova, M. A., Kirillova, N. B., Dudchik, A. İu.** Sifrovizatsia obrazovatelnoi sredy kak faktor lichnostnogo i professionalnogo samoopredelenia obuchaiuşihsä [Digitalization of the educational environment as a factor of personal and professional self-determination of students] [Text]. In Prospects of science and education. – 2019. – № 6(42). – P. 422.

4 **Arhipova, A. İ.** Virtuälnyi klaster pedagogicheskikh innovasi kak sovremennaia telekommunikatsionnaia sistema [Virtual cluster of pedagogical innovations as a modern telecommunication system] [Text]. In Problems of modern pedagogical education. – 2019. – No 48. – P. 16.

5 **Taubaeva, Ş.** Metodologia i metodika didakticheskogo issledovania: uchebnoe posobie [Methodology and methodology of didactic research : textbook [Text]. – Almaty : Kazakh University, 2015. – 246 p.

6 **Mierin, L. A., Bykova, N. N., Zarukina, E. V.** Sovremennye obrazovatelnye tehnologii v vuze : ucheb.metod. posobie [Modern educational technologies in higher education : studies.method. tutorial] [Text]. – St. Petersburg : Publishing House of SPbGEU. 169–167 p.

7 **Jumalieva, E. S.** Denotatnyi graf kak odin iz priemov formirovaniya universälnyh uchebnyh deistvi [Denotation graph as one of the methods of formation of universal educational actions. In Virtual Conference – 2013 – Forums of the Central Research Institute. [Electronic resource]. – Access mode: <http://litcey.ru/informatika/66921/index.html>].

8 **Jumalieva, E. S.** Denotatnyi graf kak odin iz priemov formirovaniya universälnyh uchebnyh deistvi [Active teaching methods : recommendations for development and application : textbook]. – St. Petersburg : SPbGIEU. – 59–62 p.

9 **Popova, O. İ.** Sifrovizasia obrazovania i brend vuza : otnoşenie studentov k prosessam [Digitalization of education and the brand of the university : the attitude of students to the processes] [Text]. In Management issues. – 2019. – No. 3 (39). – P. 245.

10 <https://docs.google.com/forms/d/1oVsr6R5pz75MrkM6pVJ-U-cLFAvY5vzUGE-H0pphgE0/edit?usp=sharing> [Electronic resource].

Материал 10.12.21 баспаға түсті.

**А. А. Есмагулова¹, Г. К. Нуркенова², Г. Т. Таликова³, С. С. Шутенова⁴*

^{1,2,3,4}Академия «Bolashaq»,

Республика Казахстан, г. Караганда.

Материал поступил в редакцию 10.12.21.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ

В статье рассматривается проблема использования цифровых технологий в учебно-образовательном процессе высшей школы как одна из актуальных векторов в настоящее время. В данной исследовательской работе проведен теоретический анализ проблемы использования цифровых технологий в учебном процессе высших учебных заведений, проведена экспериментальная исследовательская работа, дан количественно-качественный анализ. В частности, в статье дается теоретическое представление об используемых цифровых технологиях в образовательном процессе высшей школы, рассматриваются их потребности и возможности в современных

условиях обучения. Речь идет о различных инструментах и ресурсах, которые нужно использовать для создания и улучшения цифровой среды обучения в образовательном пространстве. Развивать мыслительные операции, формы организации обучения, развивать визуализацию, интеграцию идей и др. В ходе исследования сделан упор на построение системы интеллектуальных задач на основе цифровой педагогики, способствующей формированию навыков критического и творческого мышления. В ходе экспериментального исследования был использован метод анкетирования среди студентов педагогических образовательных программ «Академии «Bolashaq». Опрос проводился через социальную сеть google. Результаты опроса были проанализированы, сделаны выводы и обобщены возможности, которые могут быть достигнуты с использованием цифровых технологий в образовательном процессе высшей школы.

Ключевые слова: цифровые технологии, цифровое обучение, интернет, цифровая среда обучения, дистанционное обучение, интернет-ресурсы, платформы, электронное обучение.

**A. A. Esmagulova¹, G. K. Nurkenova², G. T. Talikova³, S. S. Shutenova⁴*

^{1,2,3,4}Bolashaq Academy,

Republic of Kazakhstan, Karaganda.

Material received on 10.12.21.

THE USE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF HIGHER EDUCATION

The article deals with the problem of using digital technologies in the educational process of higher education as one of the relevant vectors at the present time. In this research paper, a theoretical analysis of the problem of the use of digital technologies in the educational process of higher educational institutions is carried out, experimental research work is carried out, a quantitative and qualitative analysis is given. In particular, the article provides a theoretical understanding of the digital technologies used in the educational process of higher education, examines their needs and opportunities in modern learning conditions. We are talking about various tools and resources that need to be used to create and improve the digital learning environment in the educational space. Develop mental operations, forms of training organization, develop visualization, integration of ideas, etc. The research focuses on building a

Теруге 10.12.2021 ж. жіберілді. Басуға 29.12.2021 ж. қол қойылды.

Электронды баспа

5,63 Mb RAM

Шартты баспа табағы 33,3.

Таралымы 300 дана. Бағасы келісім бойынша.

Компьютерде беттеген З. С. Исакова

Корректоры: А. Р. Омарова

Тапсырыс № 3855

Сдано в набор 10.12.2021 г. Подписано в печать 29.12.2021 г.

Электронное издание

5,63 Mb RAM

Усл.п.л. 33,3. Тираж 300 экз. Цена договорная.

Компьютерная верстка З. С. Исакова

Корректор: А. Р. Омарова

Заказ № 3855

«Toraighyrov University» баспасынан басылып шығарылған

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

«Toraighyrov University» баспасы

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

8 (7182) 67-36-69

e-mail: kereku@tou.edu.kz

pedagogic-vestnik.tou.edu.kz